

Briselē, 2026. gada 1. jūlijā
(OR. en)

11287/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0268 (NLE)**

**ATO 34
CADREFIN 318**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Datums: 2026. gada 29. jūnijs

Saņēmējs: delegācijas

Iepriekš. dok. Nr.: 10568/26

Temats: Priekšlikums – PADOMES REGULA, ar ko izveido kodoliekārtu
dezeksploatācijas palīdzības programmu Ignalinas kodolelektrostacijai
Lietuvā laika periodam no 2028. līdz 2034. gadam un atceļ Regulu (ES)
Nr. 2021/101
– daļēja vispārēja pieeja

Pielikumā pievienots daļējas vispārējās pieejas teksts attiecībā uz priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko izveido kodoliekārtu dezekspluatācijas palīdzības programmu Ignalinas kodolelektrostacijai Lietuvā 2028.–2034. gadam un atceļ Regulu (ES) 2021/101, kas tika panākts Padomes (Nodarbinātība, sociālā politika, veselība un patērētāju tiesību aizsardzība) sanāksmē 2026. gada 29. jūnijā.

2025/0268 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar ko izveido kodoliekārtu dezekspluatācijas palīdzības programmu Ignalinas kodolelektrostacijai Lietuvā laika periodam no 2028. līdz 2034. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 2021/101

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā 2003. gada Pievienošanās aktu un jo īpaši tā 56. pantu un 3. panta 2. punktu tam pievienotajā Protokolā Nr. 4,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar 2003. gada Pievienošanās akta Protokolu Nr. 4 par Ignalinas kodolelektrostaciju¹ Lietuva apņēma attiecīgi līdz 2004. gada 31. decembrim un 2009. gada 31. decembrim slēgt Ignalinas kodolelektrostācijas 1. un 2. bloku un pēc tam izbeigt šo bloku ekspluatāciju.
- (2) Atbilstīgi Pievienošanās aktā paredzētajām saistībām un ar Savienības atbalstu Lietuva ir slēgusi abus blokus attiecīgajos termiņos un panākusi būtisku virzību uz to dezekspluatāciju. Ir nepieciešams papildu darbs, lai turpinātu pazemināt radioloģiskā apdraudējuma līmeni. Pamatojoties uz pieejamajām aplēsēm, pēc 2027. gada šim nolūkam būs nepieciešami papildu finanšu resursi.

¹ OV L 236, 23.9.2003., 944. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_4/sign.

- (3) Tās kodolelektrostacijas dezekspluatācija, uz kuru attiecas šī regula, ir jāveic saskaņā Savienības tiesību aktiem par kodoldrošību, proti, Padomes Direktīvai 2009/71/*Euratom*², un atkritumu apsaimniekošanu, proti, Padomes Direktīvai 2011/70/*Euratom*³. Saskaņā ar šiem tiesību aktiem galīgo atbildību par kodoldrošību un nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas drošību joprojām uzņemas Lietuva.
- (4) Atzīstot, ka agri slēgt Ignalinas kodolelektrostaciju un divus tās 1500 MW RBMK tipa reaktorus, kas pārņemti no bijušās Padomju Savienības, un izbeigt ekspluatāciju ir bezprecedenta pasākums un rada Lietuvai ārkārtīgu finanšu slogu, kas nav samērojams ar valsts lielumu un ekonomisko stāvokli, 2003. gada Pievienošanās akta Protokolā Nr. 4 ir norādīts, ka saskaņā ar kodoliekārtu dezekspluatācijas palīdzības programmu Ignalinas kodolelektrostacijai Lietuvā (turpmāk – “programma”) ir nepārtraukti jāturpina sniegt Savienības atbalstu un ka tas ir jāpagarina arī nākamajos finanšu plānos laikposmam pēc 2006. gada.
- (5) [Šī regula nosaka indikatīvu programmas finansējumu.]
- (6) Īstenojot programmu, būtu jānodrošina konsekvence, saskaņotība un sinerģija ar attiecīgajām Savienības politikas jomām un programmām, it īpaši ar kodoldrošuma sadarbības un dezekspluatācijas instrumentu, kas izveidots ar Padomes Regulu [XXX]⁴.

² Padomes Direktīva 2009/71/*Euratom* (2009. gada 25. jūnijs), ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 172, 2.7.2009., 18. lpp., ELI:<http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ Padomes Direktīva 2011/70/*Euratom* (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai (OV L 199, 2.8.2011., 48. lpp., ELI:<http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴ PADOMES REGULA (ES).../..., ar ko laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam izveido kodoldrošuma sadarbības un dezekspluatācijas instrumentu un atceļ Regulas (*Euratom*) 2021/100 un (*Euratom*) 2021/948 (OV..., ... ELI: ...).

- (7) Strauji mainīgajā ekonomiskajā, sociālajā un ģeopolitiskajā vidē nesenā pieredze liecina, ka ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un Savienības izdevumu programmas. Tālab, ņemot vērā programmas mērķus un nodrošinot, lai laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam atvēlētie budžeta līdzekļi tiktu pilnībā piešķirti un budžeta izpilde būtu pietiekami prognozējama, finansējumā būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politikas vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, Eiropas Parlamenta rezolūcijās un Padomes secinājumos.
- (8) Programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509⁵. Tajā ir paredzēti noteikumi par Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tai skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L 2024/2509, 26.9.2024., ELI:<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (9) Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 ⁶, Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 ⁷, Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2185/96 ⁸ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939 ⁹ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tai skaitā pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un vajadzības gadījumā administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371 ¹⁰. Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI:<http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁷ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp., ELI:<http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁸ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI:<http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁹ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (9.A) Programma būtu jāīsteno, nodrošinot pilnīgu pārredzamību un pārskatatbildību Savienības resursu izmantošanā, lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos Savienības līdzekļu izmantošanai. Visas finansiālās vajadzības, kas ir katra īstenošanas posma pamatā, būtu jādokumentē un jāpamato pārredzamā veidā.
- (10) [Programma ir jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX] ¹¹ [Snieguma regula], ar ko nosaka budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru, tai skaitā saskaņā ar noteikumiem vienvērtīgai principa "nenodari būtisku kaitējumu" un dzimumu līdztiesības principa piemērošanai, kuri minēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 33. panta 2. punkta d) un f) apakšpunktā, saskaņā ar noteikumiem par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumiem par Savienības finansējuma portāla izveidi, programmu izvērtēšanas noteikumiem, kā arī citiem visām Savienības programmām piemērojamiem horizontālajiem noteikumiem, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību.]
- (11) Regula neskar nekādu turpmāku valsts atbalsta procedūru iznākumu, kuras var sākt saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. un 108. pantu.
- (12) Finansējums, ievērojot šo regulu, būtu jākoncentrē uz pasākumiem, ar kuriem īsteno dezekspluatācijas drošuma mērķus.

¹¹ OV L., ... lpp.

- (13) Programmā būtu jāiekļauj zināšanu radīšana un pieredzes apmaiņa, tiecoties šādas zināšanas un lietpratību paturēt Savienībā, lai stiprinātu Savienības rūpniecības konkurētspēju, tehnoloģisko suverenitāti un stratēģisko autonomiju kodoliekārtu dezekspluatācijas jomā. Zināšanas, pieredze un atziņas, kas gūtas saskaņā ar programmu attiecībā uz kodoliekārtu dezekspluatācijas procesu un atkritumu apsaimniekošanu, būtu jāizplata visā Savienībā un ārpus tās, attiecīgā gadījumā trešās valstīs saskaņā ar Savienības politiku un mērķiem, koordinācijā un sinerģijā ar Komisijas kodoliekārtām Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) objektos, jo šādi pasākumi sniedz vislielāko Savienības pievienoto vērtību un veicina darba ņēmēju un plašas sabiedrības drošību, kā arī vides aizsardzību. Sadarbības tvērumam, procedūrai un ekonomiskajiem aspektiem vajadzētu būt sīki izklāstītiem daudzgadu darba programmās, un uz tiem arī varētu attiekties nolīgumi starp dalībvalstīm vai nolīgumi starp dalībvalstīm un Komisiju.
- (13.A) Ar programmu būtu jānodrošina visaugstākie pretradiācijas aizsardzības standarti darba ņēmējiem, kas ir iesaistīti dezekspluatācijas darbībās, un plašai sabiedrībai un videi, tostarp veselības un drošības pasākumi, prasmju pilnveidošana un taisnīgi darba apstākļi, pilnībā ievērojot Savienības tiesību aktus, standartus un piesardzības principu. Ņemot vērā, ka ir iespējami nopietni un ilgtermiņa riski saistībā ar kodoliekārtām un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu, visās Programmas darbībās būtu jāizvairās no nevajadzīga sloga radīšanas nākamajām paaudzēm.

- (14) *JRC* būtu koordinētā veidā jāsekmē zināšanu izplatīšana par dezekspluatāciju dažādām Savienības ieinteresētajām personām, piemēram, veicot tirgus analīzi, pārskatot un novērtējot zināšanu vajadzības Savienībā un attiecīgā gadījumā trešās valstīs, nosakot iespējamās sadarbības virzienus, ieinteresētās personas un jomas, kurās programmas īstenošanā radītās zināšanas nestu vislielāko pievienoto vērtību, un izstrādājot zināšanu apmaiņas formātus. Radīto zināšanu izplatīšana būtu jāfinansē *JRC*. Jebkurai dalībvalstij vajadzētu spēt ierosināt saikņu veidošanu un apmaiņas pasākumu attīstīšanu nolūkā izplatīt zināšanas. Attiecīgā gadījumā saskaņā ar Savienības stratēģiskajām interesēm un prioritātēm šādā apmaiņā varētu iesaistīt trešās valstis, nodrošinot konsekveni un papildināmību ar darbībām, ko veic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu [XXX] ¹² [Globālā Eiropa] un Padomes Regulu [XXX] ¹³ [*INSC-D*]. Ar zināšanām, kas radītas programmā, būtu galvenokārt jāstiprina Savienības spējas. Jebkādai izplatīšanai ārpus Savienības būtu jānodrošina pienācīga Savienības drošības interešu, intelektuālā īpašuma, informācijas sensitivitātes un konfidencialitātes aizsardzība un līderpozīcijas tehnoloģijās.
- (15) Lai panāktu drošumu un pēc iespējas lielāku efektivitāti, Ignalinas kodolelektrostacijas dezekspluatācija būtu jāveic, izmantojot labāko pieejamo tehnisko lietpratību un pienācīgi ņemot vērā dezekspluatējamo iekārtu specifiku un tehniskos parametrus, ievērojot Eiropas un starptautisko paraugpraksi, lai nodrošinātu efektīvu dezekspluatācijas darbību īstenošanu.

¹² OV L., ... lpp.

¹³ OV L., ... lpp.

- (16) Programmas īstenošanas efektivitāte būtu jāoptimizē, proporcionāli samazinot to darbinieku skaitu, kas darbojas Ignalinas kodolelektrostacijas dezekspluatācijas darbībās, un tos reorganizējot. Ņemot vērā demontāžas darbības, kas jāveic [2028.–2034. gadā], un ņemot vērā Ignalinas kodolelektrostacijas izvēli izmantot ārpakalpojumus pilnīgai reaktora šahtas centrālo zonu demontāžai, dezekspluatācijas darbībās iesaistītā darbaspēka samazinājuma mērķim vajadzētu būt vienai trešdaļai salīdzinājumā ar pilnslodzes ekvivalenta (*FTE*) skaitu 2024. gada beigās. Attiecīgā gadījumā darbiniekiem, kurus skar darbaspēka reorganizācija un ārpakalpojumu process, var piedāvāt mērķorientētu piekļuvi pārkvalifikācijas, prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējām.
- (17) Lietuvai un Komisijai būtu jānodrošina efektīva dezekspluatācijas procesa norises uzraudzība un kontrole, lai finansējumam, kas piešķirts saskaņā ar šo regulu, garantētu lielāko ES pievienoto vērtību, kaut arī galīgā atbildība par dezekspluatāciju joprojām gulstas uz Lietuvu. Uzraudzība un kontrole nozīmē arī efektīvu progresa mērīšanu un vajadzības gadījumā korektīvu pasākumu veikšanu. Minētajā nolūkā ir izveidota komiteja ar uzraudzības un informēšanas funkcijām, un to kopīgi vada Komisijas un Lietuvas pārstāvis, kā noteikts darba programmās.
- (18) Vajadzētu būt iespējai pārskatīt programmai piešķirto apropriāciju summu, pamatojoties uz īstenošanas ziņojuma rezultātiem.

- (19) Saskaņā ar šo regulu līdzfinansētās darbības būtu jānosaka robežās, kas noteiktas dezekspluatācijas plānā, kuru Lietuva iesniegusi saskaņā ar Regulu (*Euratom*) Nr. 1369/2013 ¹⁴, un tā turpmākajās pārskatītajās redakcijās. Šis dezekspluatācijas plāns nosaka programmas darbības tvērumu, dezekspluatācijas beigu stāvokli un beigu datumu; tajā ir ietvertas dezekspluatācijas darbības, ar tām saistītais grafiks, izmaksas un vajadzīgie cilvēkresursi. Attiecīgā gadījumā saskaņā ar Lietuvas tiesību aktu noteikumiem vai īsākā termiņā jebkura būtiska notikuma gadījumā, kas ietekmē minētā plāna saturu, Lietuvai būtu jāiesniedz Komisijai atjaunināts dezekspluatācijas plāns izskatīšanai, kad tiek sagatavotas daudzgadu darba programmas.
- (20) Programmas darbības būtu jāīsteno, Savienībai un Lietuvai veicot kopīgu finansiālo ieguldījumu. Saskaņā ar līdzfinansēšanas praksi, kas iedibināta iepriekšējo programmu ietvaros, ir noteikts Savienības līdzfinansējuma maksimālais apjoms. Ņemot vērā salīdzināmu Savienības programmu praksi un Lietuvas ekonomikas nostiprināšanos, no programmas sākuma līdz saskaņā ar šo regulu finansēto pasākumu īstenošanas beigām [Savienības līdzfinansējuma likmei nevajadzētu būt lielākai par 86 % no attiecināmajām izmaksām]. Pārējais līdzfinansējums būtu jānodrošina Lietuvai un avotiem, kas nav Savienības budžets, piemēram, starptautiskām finanšu iestādēm un citiem līdzekļu devējiem.
- (21) Tika pienācīgi ņemts vērā Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 22/2016 ¹⁵, tās ieteikumi un Komisijas atbilde.
- (21.A) Ir pieņemta zināšanai Eiropas Parlamenta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Padomes regulai, ar ko izveido kodoliekārtu izņemšanas no ekspluatācijas palīdzības programmu Ignalinas kodolelektrostacijai Lietuvā (Ignalinas programma) un atceļ Padomes Regulu (ES) Nr. 2021/101.

¹⁴ Padomes Regula (*Euratom*) 1369/2013 un Padomes Regula (ES) 2021/101 par Savienības atbalstu kodoliekārtu dezekspluatācijas palīdzības programmai Lietuvā (OV L 346, 20.12.2013., 7. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1369/oj>).

¹⁵ Īpašais ziņojums Nr. 22/2016 “ES kodoliekārtu ekspluatācijas izbeigšanas palīdzības programmas Lietuvā, Bulgārijā un Slovākijā: kopš 2011. gada ir panākts zināms progress, bet priekšā vēl svarīgi uzdevumi”, Eiropas Revīzijas palāta.

- (22) Uz programmu attiecas Lietuvas valsts programma saskaņā ar Direktīvu 2011/70/*Euratom*.
- (23) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus programmas mērķu īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁶.
- (24) Šajā regulā paredzētās īstenošanas metodes un Savienības finansējuma veidi būtu jāizvēlas, pamatojoties uz šo metožu un veidu spēju sasniegt konkrētus darbību mērķus un nodrošināt rezultātus, jo īpaši, ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un paredzamo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver vienreizēju maksājumu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 125. panta 1. punkta a) apakšpunktā.
- (25) Programma aizstāj programmu, kas izveidota ar Regulu (ES) 2021/101 uz laikposmu no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim. Tādēļ minētā regula būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu izveido kodoliekārtu dezekspluatācijas palīdzības programmu Ignalinas kodolelektrostacijai Lietuvā (“programma”) [laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim].
2. Šajā regulā arī ir izvirzīti programmas mērķi, tās budžets [laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim], Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “dezekspluatācija” ir administratīvie un tehniskie pasākumi, kurus īsteno, lai būtu iespējama dažu vai visu regulatīvo kontroles pasākumu atcelšana attiecībā uz kodoliekārtu, un kuru mērķis ir nodrošināt sabiedrības un vides aizsardzību ilgtermiņā, tostarp atlikuma radionuklīdu līmeņa samazināšanu materiālos un iekārtas teritorijā;
- 2) “dezekspluatācijas plāns” ir dokuments, kurā ir iekļauta sīka informācija par ierosināto dezekspluatāciju un kurš aptver izvēlēto dezekspluatācijas stratēģiju; dezekspluatācijas darbību grafiku, veidu un secību; atkritumu apsaimniekošanā izmantoto stratēģiju, tai skaitā atļauju; ierosināto beigu stāvokli; dezekspluatācijas rezultātā radušos atkritumu uzglabāšanu un apglabāšanu; dezekspluatācijas grafiku; dezekspluatācijas izmaksu aplēses; un mērķus, plānotos rezultātus, atskaites punktus, mērķa datumus, kā arī atbilstīgos galvenos dezekspluatācijas rādītājus, tai skaitā uz iegūto vērtību balstītos rādītājus. Plānu izstrādā kodoliekārtas licenciāts, un to atspoguļo programmas daudzgadu darba programmās.

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgie mērķi ir šādi:

- a) palīdzēt Lietuvai īstenot Ignalinas kodolelektrostacijas dezekspluatāciju, īpašu uzmanību pievēršot radioloģiskās drošības problēmu risināšanai un programmas īstenošanas efektivitātes optimizēšanai, proporcionāli samazinot darbaspēku un reorganizējot to;
- b) radīt zināšanas par kodoliekārtu dezekspluatācijas procesu un dezekspluatācijas darbībās radušos radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu, nodrošinot skaidrus zināšanu produktus par dezekspluatācijas un atkritumu apsaimniekošanas pārvaldības jautājumiem, vadības paraugpraksi, par tehnoloģiskām problēmām un, ja iespējams, darba ņēmējiem un plašai sabiedrībai paredzētiem veselības aizsardzības un drošības protokoliem saistībā ar dezekspluatācijas darbībām, galvenokārt pievēršoties tam, kā nepieļaut radioaktīvo materiālu radītu vides piesārņojumu un kaitīgu ietekmi uz veselību.

Regulas 1. punkta b) apakšpunktā minētās zināšanas izplata Savienības līmenī un ārpus tās, attiecīgajā gadījumā trešās valstīs saskaņā ar Savienības politiku un mērķiem, visās attiecīgajās jomās, attīstot iespējamās Savienības sinerģijas, saskaņā ar programmu Kodoldrošuma sadarbības un dezekspluatācijas instruments (*INSC-D*), kā noteikts Regulas (Euratom) [XXX] [X]. pantā.

2. Kopīgais pētniecības centrs koordinē 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto zināšanu strukturēšanu un izplatīšanu dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā trešām valstīm saskaņā ar Savienības politiku un mērķiem, vienlaikus nodrošinot pienācīgu Savienības drošības interešu, intelektuālā īpašuma, informācijas sensitivitātes un konfidencialitātes aizsardzību un līderpozīcijas tehnoloģijās. Minētās darbības finansē saskaņā ar *INSC-D* programmu, un Savienība tās finansē 100 % apmērā no attiecināmajām izmaksām.
3. Programmas konkrētais mērķis ir veikt inženierizstrādi, demontēt un dekontaminēt Ignalinas kodolekstrostācijas iekārtas un reaktoru šahtas saskaņā ar dezekspluatācijas plānu, tai skaitā veikt dezekspluatācijas pasākumu radīto radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu, un turpināt droši apsaimniekot dezekspluatācijas laikā un iepriekš radītos atkritumus.
4. Saskaņā ar programmu veicamo darbību saraksts ir izklāstīts pielikumā. Komisija ar īstenošanas aktiem var sīkāk definēt pielikumā uzskaitīto darbību saturu, lai panāktu programmas mērķus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 11. panta 2. punktā.

[4. pants

Budžets

1. Indikatīvais finansējums programmas īstenošanai no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim ir 678 000 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.

3. Apropriācijas drīkst iekļaut Savienības budžetā pēc 2034. gada, lai segtu nepieciešamos izdevumus un varētu pārvaldīt darbības, kas nav pabeigtas līdz programmas beigām.
4. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu un 5. pantā minēto papildu resursu summas drīkst izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, informācijas paziņošanas un pamanāmības darbībām, tai skaitā korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, un visai pārējai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot programmu.]

5. pants

Papildu resursi

1. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, trešās valstis, starptautiskās organizācijas, starptautiskās finanšu iestādes vai citas trešās personas drīkst veikt papildu finanšu iemaksas vai nefinansiālus ieguldījumus programmā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.

2. Pēc dalībvalstu pieprasījuma programmai var darīt pieejamus resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros. Komisija īsteno minētos resursus tieši vai netieši saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta a) vai c) apakšpunktu. Šādi resursi papildina šīs regulas 4. panta 1. punktā minēto summu. Šādus resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par papildu summām, kas šādā veidā darītas pieejamas programmai, atbilstošās neizmantotās summas pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām avotprogrammām.

6. pants

Alternatīvs, kombinēts un kumulatīvs finansējums

1. Programmu īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo programmu. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja Savienības iemaksas pamatā ir attiecināmās izmaksas, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.

2. Šajā programmā piešķiršanas procedūras var kopīgi īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā ar dalībvalstīm, Savienības iestādēm, struktūrām un aģentūrām, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm vai citām trešām personām – ar noteikumu, ka tiek nodrošināta Savienības finanšu interešu aizsardzība. Uz šādām procedūrām attiecas vienots noteikumu kopums, un to rezultātā tiek noslēgtas vienas juridiskas saistības. Šajā nolūkā partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, var programmai darīt pieejamus resursus saskaņā ar šīs regulas 5. pantu vai attiecīgā gadījumā partneriem var uzticēt piešķiršanas procedūras īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Kopīgās piešķiršanas procedūrās kopīgās piešķiršanas procedūras partneru pārstāvji var būt arī Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komitejas locekļi.

7. pants

Īstenošana un Savienības finansējuma veidi

1. Programmu īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 tiešā pārvaldībā vai netiešā pārvaldībā kopā ar vienībām, kas minētas Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Savienības finansējumu programmas ietvaros var nodrošināt jebkādā veidā saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, it īpaši kā godalgas, iepirkumu un nefinanšu ziedojumus.

8. pants

Attiecināmība

1. Uz Savienības finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, ar kurām īsteno 3. pantā izklāstītos mērķus.
2. Darba programmās, kas minētas Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 110. pantā, var sīkāk precizēt šajā regulā noteiktos attiecināmības kritērijus vai noteikt sīkāk izstrādātus attiecināmības kritērijus konkrētām darbībām, lai nodrošinātu šīs regulas 3. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanu.

9. pants

Līdzfinansējuma likmes

Kopējā maksimālā saskaņā ar programmu piemērojamā Savienības līdzfinansējuma likme nepārsniedz [86] %. Pārējo līdzfinansējumu nodrošina Lietuva un papildu avoti, kas nav Savienības budžets.

10. pants

Darba programma

1. Programmu īsteno ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 110. pantā minēto darba programmu palīdzību. Darba programmas pieņem saskaņā ar 11. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
2. Darba programmas atspoguļo piemērojamo dezekspluatācijas plānu, kas kalpos par pamatu programmas uzraudzībai un izvērtēšanai.

11. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
3. Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa vienkāršs komitejas locekļu vairākums.

12. pants

Atcelšana

Regulu (ES) 2021/101 atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

13. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kuras sāktas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/101, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Regulu (ES) 2021/101.

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*

PIELIKUMS

Konkrētais mērķis, kas izklāstīts 3. panta 3. punktā, attiecas uz darbībām, kuras iekļautas dezekspluatācijas plānā, ko Lietuva iesniegusi saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1369/2013, un tā turpmākajās pārskatītajās redakcijās, konkrēti uz šādām darbībām:

I) Reaktora šahtu demontāža:

- (1) augšējo un apakšējo zonu (attiecīgi sauktas par R1 un R2 zonu) demontāžas un dekontaminācijas pabeigšana;
- (2) tvaika trumuļa separatoru demontāžas pabeigšana;
- 3) reaktora serdes (tā sauktā R3 zona):
 - a) demontāžas tehnoloģijas inženierisinājumi izstrādāti un licencēti;
 - b) demontāžas aprīkojums uzstādīts un darbojas;
 - c) reaktora šahtu centrālās zonas demontēšana un dekontaminēšana saskaņā ar dezekspluatācijas plānu; progressa mērauklai ir jābūt aizvākto materiālu daudzumam un veidam, kā arī iegūtajai vērtībai;
 - e) darbojas reaktoru atkritumiem paredzētā pagaidu glabātuve.

II) Ēku nojaukšanas programmas īstenošana. Saistībā ar šo mērķi panāktā progressa mērauklai ir jābūt nojaukto ēku daudzumam, kā arī iegūtajai vērtībai.

- III) Ignalinas kodolelektrostacijas (*INPP*) dezekspluatācijas programmas efektivitāti optimizē, jo īpaši, proporcionāli samazinot iesaistītā darbaspēka (darbinieku) skaitu un to reorganizējot. Ņemot vērā plānotās demontāžas darbības un ņemot vērā *INPP* izvēli izmantot ārpakalpojumus pilnīgai reaktora šahtas centrālo zonu demontāžai, dezekspluatācijas darbībās iesaistītā darbaspēka samazinājuma mērķis ir viena trešdaļa salīdzinājumā ar pilnslodzes ekvivalenta (*FTE*) skaitu 2024. gada beigās. Attiecīgā gadījumā darbiniekiem, kurus skar reorganizācija un ārpakalpojumu process, var piedāvāt mērķorientētu piekļuvi pārkvalifikācijas, prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējām. Progresu mēra pēc konkrētiem galvenajiem snieguma rādītājiem, kas apstiprināti īstenošanas darba programmās.
- IV) Droša dezekspluatācijas laikā un iepriekš radušos atkritumu apsaimniekošana līdz uzglabāšanai vai līdz apglabāšanai (atkarībā no atkritumu kategorijas), tostarp atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pabeigšana un pievirsmas glabātava. Tas jāveic saskaņā ar dezekspluatācijas plānu tā galīgajā redakcijā. Progresu mērauklai ir jābūt droši uzglabāto vai apglabāto atkritumu daudzumam un veidam, kā arī iegūtajai vērtībai.
- V) Radioloģisko apdraudējumu pazemināšana. Progresu mērauklai ir jābūt darbību un objekta drošības novērtējumiem, konstatējot veidus, kā varētu notikt potenciālas apstarošanas, un aplēšot iespējamo apstarošanu varbūtību un apmēru.

Konkrētais mērķis, kas noteikts 3. panta 3. punktā, neattiecas uz nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apglabāšanu dziļā ģeoloģiskā apglabāšanas kompleksā un finansējumu dziļa ģeoloģiskā apglabāšanas kompleksa izveidei.